

Skjemainformasjon

Skjema	Søknadsskjema for arkiv og museum 2013
Referanse	527024
Innsendt	15.10.2012 15:14:33

Opplysninger om søker

Søker	
Navn på organisasjonen	Sverresborg Trøndelag Folkemuseum
Institusjonens leder	Torunn Herje
Postadresse	Riiser-Larsensv.12
Postnummer / Poststed	7020 Trondheim
Tlf. til organisasjon	73890100
Prosjektets kontaktperson	Ann Siri Hegseth Garberg
Tlf. til kontaktperson	73890104
E-post til kontaktperson	annsiri.garberg@sverresborg.no
Nettside	http://www.sverresborg.no
Org. Nr	993595675

Opplysninger om prosjektet

Prosjekt	
Søknaden gjelder	Formidling og dialog
Tittel på prosjektet	Medvirkning gjennom frivillighet

Sammendrag av prosjektet

Målet er å øke profesjonaliteten i museers arbeid med medvirkning og inkludering av eldre frivillige gjennom utvikling av et eksempel på "best practice". Synlig resultat vil bli en utstilling, en apotekhage og ei håndbok om hvordan best arbeide med frivillige. Museets oppgave som samfunnsaktør ivaretas ved å engasjere eldre mennesker i museumsarbeid slik at de opprettholder et aktivt og engasjert liv og dermed oppnår bedre fysisk og mental helse. Dette er svært aktuelt i EUs år for aktiv aldring

Prosjektbeskrivelse

MÅL

Hovedmålsetningen er å øke museets profesjonalitet i arbeidet med medvirkning av frivillige og inkludering av eldre mennesker i museumsarbeid. Det handler om publikumsutvikling (der en) plasserer publikum i hjertet av alt ein kulturinstitusjon gjer (St.meld.10 (2011 -2012) Kultur, inkludering og deltaking)

DELMÅL 1: For det første ønsker vi å utvikle et eksempel på «best practice» der frivillige ses på som ressurser i museumsarbeid. Dette handler om eldre mennesker – ei gruppe som nevnes spesifikt i inkluderingsmeldinga (s.11). Ved å gjennomføre et konkret prosjekt, bestående av to delprosjekter som begge er knyttet til den antikvariske bygningen Løveapoteket, ønsker vi å ha fokus på medvirkning av eldre frivillige, der vi samarbeider med to vidt forskjellige grupper både hva forhåndskunnskap og arbeidsoppgaver angår.

Vi vil ta inkluderingsmeldingens oppfordring til følge: "Medverknad handlar om å opne institusjonane og sleppe til eit større mangfald, nye og fleire stemmer og nye perspektiv."

DELMÅL 2: Videre vil vi på grunnlag av det omsøkte prosjekt og erfaringer fra egen og andres virksomhet og forskning, lage en håndbok for ledelse av frivillige etter idé fra Storbritannia. Håndboka bør også inneholde råd for hvordan en tydelig frivillighetspolitikk skal utformes, noe som synes å være relativt lite utviklet i norske museer. Håndboka kan bli et nyttig hjelpemiddel også for museer uten erfaring eller med dårlig erfaring fra arbeid med frivillige.

Mens det i Norge synes å være mest vanlig at det er medlemmer av venneforeninger som utfører frivillig arbeid, er dette i sterkere grad skilt fra hverandre i land der frivillighet har en lang tradisjon, slik som i Storbritannia og USA. Victoria and Albert museum i London nevner for eksempel tre muligheter for å støtte museet, det ene er gjennom donasjoner, det andre gjennom medlemskap i venneforening og det tredje gjennom frivillighet.

Den britiske foreningen for museumsvenner, anbefaler å ha en tydelig frivillighetspolitikk :

"it is essential to have thought through and written out a Volunteer Policy to ascertain why, where and how Volunteers are to fit in" (BAFM: The Handbook for Heritage Volunteer Managers and Administrators

Ett eksempel er Chester Beatty Library (CBL) i Dublin. De har organisert sin frivillighetspolitikk ut fra følgende tre prinsipper:

- The CBL will ensure that volunteers are properly integrated into the organization
- The CBL does not aim to introduce volunteers to replace paid staff but rather to complement and enhance their work.
- The CBL expects that staff at all levels will work positively with volunteers.

BAKGRUNN

Frivilligheten i norske museer har hatt en økning på 22 % i perioden 2001 - 2008 (St.meld nr. 49 (2008-2009) Framtidas museum, tabell 4.3). Konsolideringen har derfor ikke ført til fryktet nedgang i frivillighet, tvert i mot har kanskje flere støttet opp om «sitt» museum. De fleste frivillige har utspring i museenes venneforeninger og er eldre mennesker. Relativt ofte høres det om konflikter. Maihaugen har hatt langvarig konflikt med sin venneforening og i Trysil var det konfliktfylt da Trysil bygdetun som tidligere var drevet av en frivillig forening, ble lagt under en ny konsolidert enhet med profesjonell ledelse. (Museumsnytt nr.3, 2011).

Årsmøtet i Forbundet for norske museumsvenner hadde i 2011 temaet "Venner og frivillig innsats – et gode for museet eller en trussel mot faglighet" på dagsorden. Dette skulle tyde på at spørsmål om profesjonell kontra amatør fortsatt er aktuelt, selv om det i årsmøtereferatet sies at "trusselbildet ble imidlertid nedgradert i løpet av debatten. Og det ble slått fast at ved å vise gjensidig respekt, så bør det være grunnlag for givende samarbeid". (Hjemmeside FNM).

Lauritz Dorenfeldt, styreleder i Forbundet for Norske Museumsvenner sier:

"Museene må ikke skyve vennene fra seg. Hele poenget er jo at venneforeningen skal være en ressurs for museet." (Museumsnytt nr.3, 2011)

Videre er den prosentvise andelen av eldre økende. "The greying of Europe" eller eldrebølgen kalles gjerne dette faktum. I årene som kommer vil vi måtte møte utfordringene som kommer og utvikle strategier og finne nye måter å strukturere samfunnet på – økonomisk og sosialt.

Samtidig som folk lever lenger, så er det også flere friske eldre, flere med høy utdanning og god økonomi. Disse tilhører den 3.alderen (the 3rd Age), mens eldre som er syke og trenger pleie omtales som den 4.alderen (the 4th Age) og dette har ingenting med deres faktiske alder og gjøre. (Tom Schuller & David Wattson: Learning through life (2009)). Betegnelsen «the third age» brukes også av professor Ivar Bjørgen i en kronikk om Senioruniversitetet ved NTNU. På engelsk benevnes tilsvarende tiltak U3A (The University of the Third Age). (Adresseavisen 11.oktober, 2012)

EU satte i 2011 fokus på frivillighet (volunteers) og 2012 er "European Year for Active Ageing": "Active ageing includes creating more opportunities for older people to continue working, to stay healthy longer and to continue to contribute to society in other ways, for example through volunteering" (<http://ec.europa.eu>)

Vi vet fra forskning at kultur – i tillegg til å ha en egenverdi - også er et middel for bedre helse. Dette var sterkt fokusert i innlegget til Laura Cassio fra European Commission, på konferansen "Creativity, Lifelong Learning and the Ageing Population" i Østersund 11.oktober. Slik sett vil museet være en viktig samfunnsaktør ved å engasjere friske, eldre mennesker i museumsarbeid.

GJENNOMFØRING AV PROSJEKTET

Museet skal innrede en apotekbygning, Løveapoteket, som ble flyttet til Sverresborg i slutten av 1930-årene. Under krigen tok tyskere i bruk bygningen og rev ut originalt panel, listverk m.v. Lokalene har etter krigen blitt brukt til magasin. Det er vedtatt å starte arbeide med å gjenskape officinet. Disker og hyller finnes delvis. Gjenstander som glass, krukker, mortere, laboratorieutstyr, bøker o.a har gjennom mange år blitt gitt til museet fra flere apotek i Trondheim i påvente av at det gamle Løveapoteket skal gjenkapes. Gjenstandene er lagret på mange steder i museet og mye er uten nærmere opplysninger og mye av materialet er uregistrert.

En prosjektgruppe bestående av ansatte ved museet med ulike profesjonsbakgrunn, er så vidt i gang med å planlegge arbeidet. I dette delprosjektet ønsker museet å få til et best mulig samarbeid med ei gruppe farmasøyter som i mange år har ivret for å få til et apotek, men som gang på gang har blitt skuffet fordi museet ikke har klart å gjennomføre prosjektet. Farmasøytene kjenner hverandre fra før og består av provisorer, apotek teknikere og reseptarer. De har alle mange års arbeidserfaring fra apotek bak seg. Hvordan kan de bidra i oppbygging av officinet i det gamle Løveapoteket med sine kunnskaper og på en slik måte at de kjenner eierskap til prosessen og resultatet? Hvordan kan museet finne relevante oppgaver som ikke kommer i konflikt med de ulike faggruppenes ekspertise? Kan de bidra til Wikipediaartikler? Delta i formidlingsaktiviteter etter åpning?

Her vil vi teste ut ulike praktiske arbeidsoppgaver. Hva kan farmasøytene bidra med i håndtering av gjenstander – registrering, utvelgelse, merking, rengjøring, plassering i utstillingen? Hvordan benytte seg av deres fagkunnskap om medisiner, urter og arbeidsprosesser?

Det andre delprosjektet handler om å bygge opp en urtehage med medisinalplanter. I museets arealplan fra 1988, er det tegnet inn en apotekhage bak Løveapoteket. »Hagegruppa» som er rekruttert blant venneforeningsmedlemmene, har de siste årene plantet og stelt blomster på museet. Det er hageinteresserte seniorer som har yrkesaktiv bakgrunn fra ulike felt, men uten vesentlig grad av

Side 3/5
profesjonstilknytning. Noen av medlemmene har kjent hverandre fra før, men de fleste har blitt kjent på museet. Stadig flere interesserte melder seg som medlemmer av hagegruppa. I seg selv er dette en utfordring fordi de som allerede er i gruppa, ikke nødvendigvis ønsker en utvidelse av gruppa. Gruppa har selv et uttrykt ønske om å få bygge opp hagen. Det er viktig å nevne at museets driftsleder er fast kontaktperson for gruppa og arbeider tett opp mot dem.

Hvilke arbeidsoppgaver skal de delta i? Hvordan skal de bygge opp kunnskapen om ulike urter og velge ut riktige planter? Hvordan kvalitetssikre kunnskap? Hvem skal tenke på formidlingen i hagen? Hvorfor skal vi ha en apotekhage knyttet til et apotek fra 1930-årene? Hvordan vedlikeholde og formidle hagen i etterkant? Hvordan sikre ansattes eierskap til hagen? Hvor går grensene for medvirkning – og når går medvirkningen over til at de frivillige «overtar»?

Hvordan håndtere de to vidt forskjellige gruppene – en gruppe som har hatt farmasi som profesjon og en gruppe som er genuint interessert, men med lite profesjonell fagkunnskap? Hva er det å være «profesjonell» i ulike sammenhenger? Hvilken type arbeid egner seg å delta i for frivillige? Hvordan skal museet samarbeide med de to gruppene, slik at de kjenner seg ivaretatt og at museet også får best mulig resultat av samarbeidet? Hvordan kan gruppene samarbeide med hverandre?« Kva slags ulike måtar finst det for å skape gjensidig eigarskap til både prosessen og det prosessen eventuelt munnar ut i?» (ABM utviklings medverknadsprosjekt referert til i St.meld.10 (2011 -2012))

Det er også hevdet at medvirkning eller mangel på, handler mer om holdninger enn penger: Haldningar: Erfaringar syner at det ikkje nødvendigvis er pengar det står på når det gjeld å få medverknad inn som arbeidsprinsipp på institusjonen, men heller knapp tid, knappe ressursar og manglande prioritering frå leiinga. (ABM utviklings medverknadsprosjekt ref. til i St.meld.10 (2011 -2012))

Hvordan er ansattes holdning til å arbeide sammen med frivillige? Hva synes ansatte er akseptable oppgaver for frivillige? Hvor går grensen for hva ansatte mener «amatører» og «fagfolk» kan utføre av oppgaver? Er det fagfolk i museene som sterkere enn andre verner om sin profesjon? Hvordan skape allmenn aksept innad i museet for bruk av frivillige? Hva skal til for å skape et godt samarbeidsklima og for å lykkes? Hvordan utnytte den ressurs som frivillige er? Hva skal de frivilliges rolle være og hva forventer museet av dem?

Dette er spørsmål vi ønsker å finne noen svar på gjennom å arbeide med de to delprosjektene og få konkrete erfaringer, i tillegg til å bygge på eksisterende forskning, andres erfaringer og museets tidligere erfaringer. De seineste årene har venneforeningens styre i samarbeid med museet, ønsket å aktivisere medlemmene i ulike arbeidsgrupper, såkalte «Aktive venner». En ansatt er tildelt en rolle som frivillighets-koordinator som en av sine oppgaver.

Det vil være nødvendig å bruke ulike metoder i arbeidet med å skaffe seg erfaringsbasert kunnskap: testing gjennom konkrete avgrensede arbeidsoppgaver, klare mål, oppfølging av de frivillige, deltagende observasjon, samtaler og intervju både med ansatte og frivillige, god informasjon, beredskap for konflikthåndtering.

RESULTAT

Resultatene av prosjektet vil på den ene siden bli konkret og synlig ved at officinet i Løveapoteket på Sverresborg åpnes for publikum, apotekhagen blir bygd opp og til sist at det på lages ei håndbok for arbeid med frivillige som har nytteverdi langt utover Museene i Sør-Trøndelag AS.

For det andre vil resultatet kunne bli av immateriell karakter: eldre mennesker som opplever å delta i samfunnet og være til nytte og fortsatt bidra med kunnskap og arbeidskraft (aktivt medborgerskap). Videre vil de kunne oppleve en aktiv alderdom der de kommer seg ut fra hjemmet og får et nytt sosialt felleskap, noe som igjen fører til at de oppnår bedre fysisk og mental helse.

Det vil for det tredje foregå et gjensidig læringsutbytte i samhandlingen mellom frivillige og museumsansatte, som gjør at museene også får kunnskap og innsikt de ellers ville ha vært avskåret fra.

Framdriftsplan

Framdriftsplan for hele prosjektperioden

Startdato	01.01.2013
Sluttdato	31.12.2013

Aktivitetplaner

Tittel	Fra dato	Til dato
Planlegging av apotekutstilling	01.01.2013	01.03.2013
Planlegging av urtehage	01.01.2013	01.04.2013
Bygging av utstilling	01.03.2013	01.12.2013
Bygging av urtehage	01.04.2013	01.07.2013
Vedlikehold urtehage	01.07.2013	01.10.2013
Deltagende observasjon, intervju m.v	01.01.2013	01.08.2013
Arbeid med håndbok	01.08.2013	31.12.2013
Artikler i Wikipedia, foredragsvirksomhet	01.01.2013	31.12.2013

Andre opplysninger / kommentarer om framdrift- / aktivitetsplan.

Arbeid i urtehagen vil naturligvis bli en permanent aktivitet etter prosjektperioden. Også foredragsvirksomhet, formidlingsaktiviteter der frivillige deltar o.a vil bli pågå langt utover prosjektperioden.

Samarbeidspartnere

Har du en samarbeidspartner? Ja

Samarbeidspartner 1

Navn	Trøndelag Folkemuseums Venner
Formell avtale?	Nei
Postadresse	Riiser-Larsensvei 16
Postnr / Poststed	7020 Trondheim
Kontaktperson	Hans-Petter Fyhn
Tlf. til kontaktperson	91789747
E-post til kontaktperson	hpfyhn@brisin.no
Rolle	Museets kontaktperson som er frivillighetskoordinator, samarbeider kontinuerlig med venneforeningens styre, ikke minst når det gjelder informasjon, medlemspleie, spesialarrangement for "Aktive venner" m.v.

Prosjektbudsjett

Prosjekt

Ettårig eller flerårig prosjekt? Ettårig

BUDSJETT FOR FØRSTE ÅR

Utgifter

Hva	Beskrivelse	Sum
Personalkostnader (lønn/overhead)	Lønn til fast ansatte	kr 650 000,00
Varer/utstyr	Innkjøp materialer, planter m.v	kr 150 000,00
Tjenester kjøpt av andre	Elektro,planering urtehage	kr 250 000,00
Andre utgifter (spesifiser)	Frikjøp av ansatte til håndbokarbeid	kr 130 000,00
Totale utgifter		kr 1 180 000,00

Inntekter

Beskrivelse	Tilskudd bekreftet?	Sum
<u>Søknadssum Norsk kulturråd</u>		<u>kr 250 000,00</u>
Egeninnsats	Ja	kr 650 000,00
Adolf Øiens fond	Ja	kr 150 000,00
Maskinagentur	Ja	kr 100 000,00
Trøndelag Folkemuseums venner	Ja	kr 30 000,00
Totale inntekter		kr 1 180 000,00

Vedlegg

Ingen vedlegg lastet opp